

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEPARTAMENT DE CULTURA, PATRIMONI I ESPORTS

7655 *Acord del Ple del Consell de Mallorca, adoptat en sessió del dia 9 de juny de 2016, d'aprovació de la modificació de l'expedient de declaració com a Bé d'Interès Cultural amb categoria de monument, de la Torre es Castellot del terme municipal de Calvià*

El Consell de Mallorca, en la sessió ordinària del Ple que va tenir lloc el dia 9 de juny de 2016 va adoptar, entre d'altres el següent acord:

“En data 13/03/2014 (núm. reg. 8831) l'Ajuntament de Calvià va remetre al Consell de Mallorca un acord del plenari municipal, en el qual es sol·licitava la revisió i delimitació de les torres de defensa costaneres del municipi.

El Servei de Patrimoni Històric va iniciar d'ofici, d'acord amb l'article 7.1 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears (LPHIB), la incoació de la modificació de l'expedient de declaració de bé d'interès cultural, amb categoria de monument, de la Torre Es Castellot (Calvià), ja que la torre Es Castellot fou protegida pel Decret de 22 d'abril de 1949 (BOE núm. 125, de 5 de maig de 1949) sobre protecció dels castells espanyols; en virtut de la disposició addicional segona de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol passa a ser considerada bé d'interès cultural (BIC). Posteriorment i mitjançant la disposició addicional primera del al Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears es considera BIC del patrimoni històric de les Illes Balears. En aquest inventari apareix la torre Es Castellot, amb el codi 049 (IPCE). Consta inscrita, al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat amb el codi R-I-51-0008370.

Des del Servei de Patrimoni Històric es van emetre dos informes, un tècnic de dia 14 d'abril de 2015 i un jurídic de 21 d'abril de 2015, ambdós amb la proposta per elevar a la ponència i CIPH.

La CIPH a la sessió de dia 28 d'abril de 2015 va incoar la modificació de l'expedient de declaració de bé d'interès cultural, amb categoria de monument, de la Torre Es Castellot, de Calvià amb la delimitació del bé i del seu entorn de protecció segons la descripció literal i gràfica que figura a l'informe de 14/04/2015, que fou publicada en el BOIB núm. 90 de 18/06/2015 i en el BOE núm. 148 de 22/06/2015 la incoació esmentada.

Durant la tramitació del procediment de declaració establert a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, es va sol·licitar l'informe preceptiu, d'acord amb l'article 9 i 96 de la llei esmentada, a una entitat consultiva, concretament, a la UIB, que fou remès al Consell de Mallorca, concretament el dia 18 de desembre de 2015 la UIB va emetre informe favorable tant la delimitació del BIC com l'entorn de protecció.

Es va obrir un període d'informació pública d'un mes (BOIB núm. 187 de 26/12/2015).

Es va donar audiència als interessats i no s'han presentat al·legacions per cap interessat.

Posteriorment, es va detectar que la planimetria no s'havia publicat amb la incoació i per donar compliment a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni Històric de les Illes Balears es va obrir un nou període d'informació pública d'un mes (BOIB 26 de 25/02/2016).

Atès que no s'han presentat al·legacions, els dies 4 i 10 de maig de 2016, s'ha tractat a la ponència i a la CIPH, respectivament, i s'ha informar favorablement la proposta d'elevat al Ple la declaració de la modificació de conformitat amb l'informe tècnic de dia 14/04/2015.

Atès el que disposa l'article 10.1 de la Llei 12/1998, que té el següent tenir literal:

La declaració de béns d'interès cultural s'acordarà pel Ple del consell insular corresponent a proposta de la Comissió Insular de Patrimoni Històric i inclourà [...].

Per tot això, i en virtut del que disposa el Títol I de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en relació amb la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, el Reial decret 111/1986, de 10 de gener, de desenvolupament parcial de l'esmentada Llei. i d'acord amb les competències atribuïdes per la Llei 6/1994, de 13 de desembre, als Consells Insulars en matèria de Patrimoni Històric, i el Reglament Orgànic del Consell Insular de Mallorca aprovat pel Ple a la sessió 2 de juliol de 2001 (BOIB 102, de 25 agost de 2001) i modificat pel Ple a la sessió de 8 de març de 2004 (BOIB núm. 38, de 16/03/2004), a la sessió de dia 28 de juliol de 2008 (BOIB núm. 113, de 14 d'agost de 2008), a la sessió de 13 d'octubre de 2011 (BOIB núm. 158, de 20/10/2011), a la sessió de 14 de febrer de 2013 (BOIB núm. 86 de 18/06/2013), a la sessió de dia 9 d'octubre de 2014 (BOIB núm. 145, de 21 d'octubre de 2014, i a la sessió de dia 8 d'octubre de 2015 (BOIB núm. 186, de 24 d'octubre de 2015, el President de la Comissió Insular de Patrimoni Històric eleva al Ple la següent proposta d'ACORD:

I. Declarar la modificació de l'expedient de declaració de BIC, amb categoria de monument, de la Torre Es Castellot del terme municipal de Calvià, amb la delimitació del Bé i del seu entorn de protecció segons la descripció literal i gràfica que figuren descrites a l'informe tècnic de dia 14 d'abril de 2015, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

II. Els efectes d'aquesta declaració són els que genèricament estableix la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears i la normativa concordant.

III. **Notificar** aquesta resolució als interessats, a l'Ajuntament de Calvià i al Govern de les Illes Balears.

IV. **Publicar** aquest acord de declaració al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, i en el *Boletín Oficial del Estado* i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural i comunicar-ho a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a la seva anotació en el Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears, i a la vegada comunicui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.”

Contra aquest acord que posa fi a la via administrativa es poden interposar, alternativament, els recursos següents:

a) Directament el Recurs Contenciós Administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu de Palma, que correspongui, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent al de la recepció de la present notificació.

b) El Recurs de Reposició potestatiu davant el mateix òrgan que ha dictat l'acord, en el termini d'un mes, comptador a partir del dia següent al de la notificació de la present resolució. Contra la desestimació expressa del recurs de reposició podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent al de la recepció de la notificació de la desestimació de l'esmentat recurs.

Un cop transcorregut un mes des de la interposició del recurs sense que s'hagi notificat la resolució, podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, contra la desestimació presumpta del recurs de reposició, sense limitació temporal, mentre no hi hagi resolució expressa.

No obstant l'anterior, es pot exercitar, si n'és el cas, qualsevol altre recurs que s'estimi pertinent. Tot això de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa i de la Llei 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Palma, 21 de juny de 2016

El secretari general
Jeroni M. Mas Rigo

ANNEX I

(Es publica com annex un extracte de l'informe tècnic de dia 14 d'abril de 2015. L'informe íntegre a que fa referència l'apartat I de l'acord, consta a l'expedient administratiu núm. 104/14. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Pl. De l'Hospital, 4, 07012 de Palma) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. De la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

Memòria històrica i descriptiva

En el segle XIV hi havia ja una torre en aquesta ubicació, la Torre des Castellot de Santa Ponça, començada per ordre de Jaime II i conclosa amb Pere IV d'Aragó. Probablement aquesta fou desmantellada i substituïda per l'actual en el segle XVIII.

En una descripció de 1794 se l'anomena Castell de Santa Ponça. En ella es diu que es troba molt ben conservada i com a únic defecte que té la cuina a nivell de la bateria. Fou subhastada el 1876.

La torre des Castellot es troba situat a uns 40 m. sobre el nivell del mar a la costa de ponent de Calvià, a la banda nord del nucli de Santa Ponça, entre les torres de Cala Figuera, cap al sud i la torre de Cap Andritxol a ponent.

El solar en el que se situa la torre, així com les bandes més pròximes entre la torre i el mar, han quedat immersos en la urbanització colindant i han estat quasi completament edificades.

Es tracta d'una torre de planta circular i volum troncocònic amb dos anells semicil·índrics de marès, un a mitja alçada i l'altre a la part superior. L'actual porta d'accés, a la cara est de la planta baixa, es construí aprofitant una de les tres espielleres de la torre. En el costat nord-est del cos central hi ha una finestra, en el que fou la porta d'accés original, a sobre de la qual hi ha un escut. El paredat exterior de la torre és en verd.

L'accés es fa actualment per la planta baixa, a través d'un passadís que du al pis inferior, on s'hi trobaven les dependències de la tropa, el magatzem i el polvorí, i que ha estat molt reformada en temps recents. L'escala d'accés al pis superior ha estat enrajolada i referida.

A la planta superior s'hi troba una cambra circular, de 6,5 metres de diàmetre, amb coberta de cúpula semiesfèrica de marès. Aquest espai mostra un enrajolat d'època recent, i un sòcol de fusta afegit a tot el seu perímetre. En el passadís que du a l'antiga porta, s'hi localitza un registre, que servia per al pas de municions entre plantes. A l'altre costat, hi ha una finestra tronera. L'accés a la coberta es fa

per una escala de caragol situada sobre l'entrada i empotrada en el mur, que acaba amb una barbacana amb matacà, i dues espitlleres.

La terrassa és de lloses de pedra i té un muret de 1,65 m. S'hi conserven dos canons muntats sobre estructures d'obra, que apunten a la badia. Hi ha també un vèrtex geodèsic. Hi ha una estança annexa al cos superior de la torre que augmenta el volum original d'aquest habitatge.

Estat de conservació

L'estat de conservació tipològic és bo, sobretot pel que fa a l'aspecte exterior. Tot i algunes intervencions recents, sobre tot a l'interior s'han conservat els seus principals trets tipològics en quant a espais, no així en quant a materials i formes d'acabats.

Estructuralment la torre no presenta patologies greus que puguin posar en perill la seva estabilitat estructural. No s'observen patologies als murs ni a les cobertes.

L'immoble construït amb maçoneria d'arenisca i amb la tècnica de pedra en verd, presenta diverses intervencions als paraments amb ciments i morters diferents. En general es pot dir que l'estat de conservació és bo, tret d'algunes patologies puntuals.

Pel que fa a l'estat de conservació de l'entorn, cal referir-se, per un costat, a la possibilitat de connexió visual d'aquesta torre amb les successives. Aquesta possibilitat només ha perdurat parcialment fins a l'actualitat.

Pel que fa a la conservació de l'entorn immediat del bé, la torre s'insereix actualment en un entorn molt transformat urbanísticament amb construccions residencials, piscina o espais enjardinats en l'àmbit més pròxim, i grans complexes hotelers en la línia de costa.

Malgrat aquesta forta transformació urbanística, la seva localització a un petit turó, permet la seva visualització des de les vies que l'envolten.

La torre resulta també visible des de la via pública des de la qual actualment s'hi accedeix (carrer Huguet del Far).

Descripció i justificació de la delimitació del bé i de l'entorn de protecció

Tal i com s'ha anat exposant al llarg d'aquest informe, l'element amb significats i valors patrimonials ho constitueix la pròpia torre. Donat que no s'observa cap altre element a l'entorn que formés part del conjunt original, l'element delimitat com a BIC és la torre, tal i com es recull a la delimitació gràfica adjunta.

Es delimita com a entorn de protecció una envoltant de l'element declarat BIC que permeti garantir la preservació dels seus valors patrimonials actuals que, en aquest cas s'han de dirigir principalment, al marge de la seva necessària conservació física, vers la seva consideració de punt d'observació sobre el territori i la seva pertinença al sistema defensiu que envoltava la costa.

Principals mesures de protecció i criteris d'intervenció en el bé i el seu entorn de protecció

Pel que fa al BIC, en principi només hauria de ser objecte d'obres de conservació i de restauració. En qualsevol cas, les intervencions haurien de ser les mínimes necessàries per a la bona conservació de l'element. S'haurà de mantenir la volumetria existent.

S'hauran de conservar íntegrament les parts de l'element originari que han perdurat, tant pel que fa a la configuració volumètrica com a aspectes més concrets com materials, tècniques constructives, etc. Aquelles petites intervencions més modernes que modifiquen la configuració original de la torre podran ser objecte d'estudi més específic i si fos el cas, d'intervenció més profunda.

S'hauran d'eliminar tots els afegits que alteren els valors històrics de l'element (el vèrtex geodèsic de la terrassa). En l'àrea delimitada s'haurà d'eliminar la vegetació i no s'hi podrà construir, mantenint-se la volumetria existent. Com a criteri general, per a les intervencions que s'hagin de dur a terme en aquest bé, s'hauran de tenir en compte els aspectes arqueològics.

Les actuacions a l'entorn no podran prescindir de tenir en compte els aspectes de millora de la contemplació d'aquest monument des dels punts on es visualitzava per dur a terme la seva funció original, ni les visuals des d'aquest cap als voltants. Dins l'àmbit de l'entorn de protecció no es podran dur a terme actuacions que no tenguin una relació apropiada amb el bé, ni totes aquelles que utilitzin materials o tècnica inapropiada. En aquest àmbit no es podrà implementar nova volumetria, determinats tipus de tancaments de límit de parcel·la o qualsevol altre element que siguin un obstacle per a la visualització del bé.

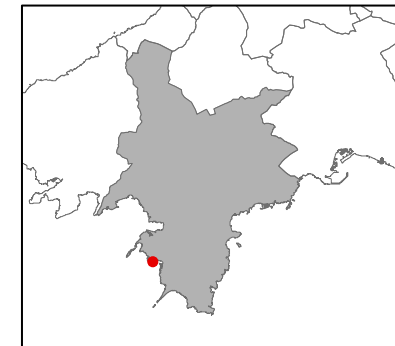
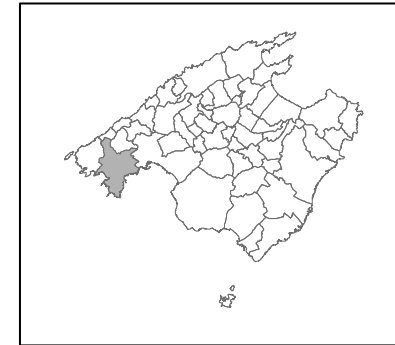
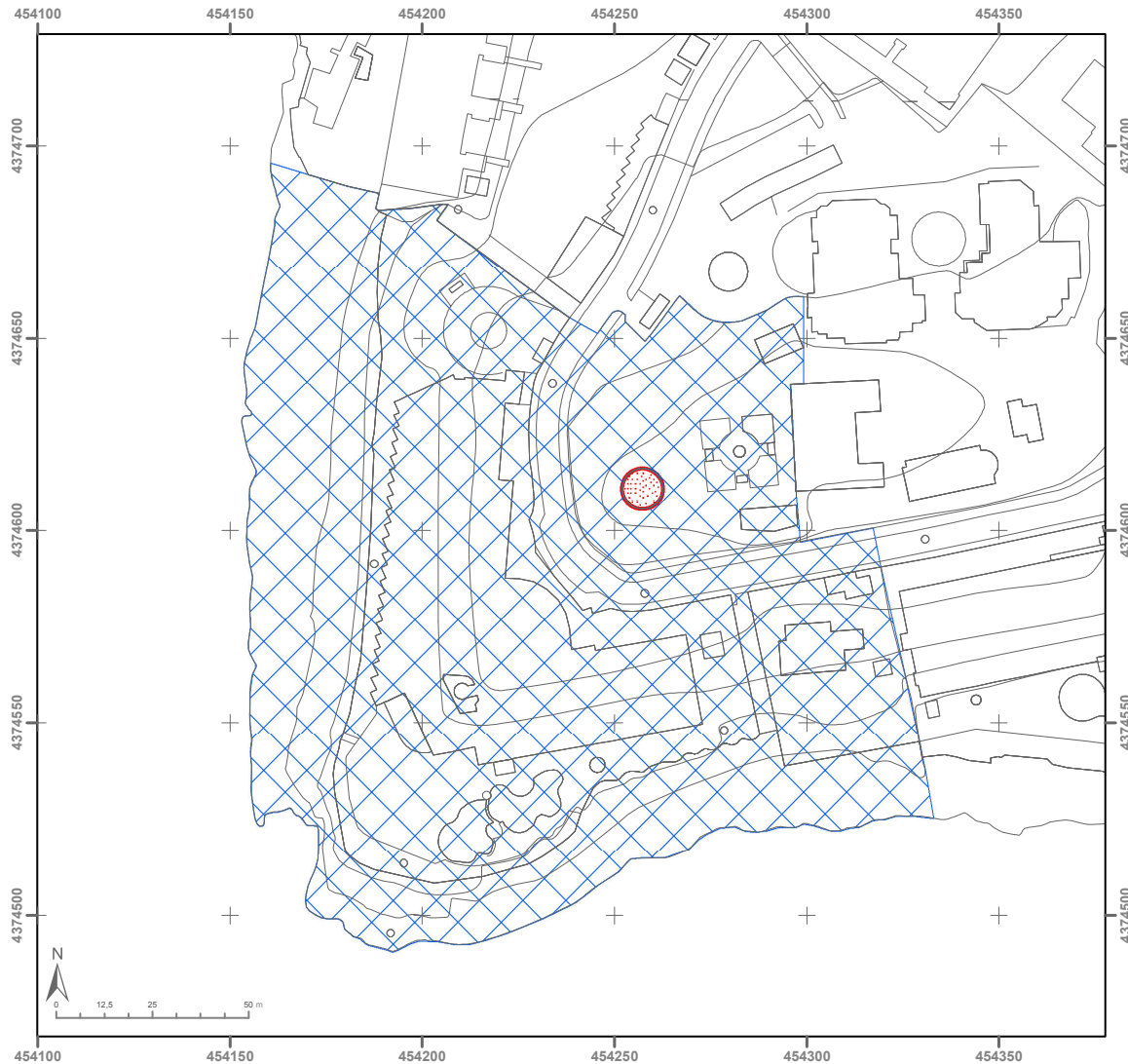
ANNEX II

Planimetria

Delimitació de la torre de defensa "Es Castellot" -Calvià-

- Delimitació BIC
- Entorn de protecció

Base cartogràfica: MTIB. Mallorca 2010

